

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

Циклова комісія маркетингу, торгівлі та харчових технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

Вікторія СОВА
«15» травня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	«Безпека життєдіяльності» (назва навчальної дисципліни)
галузь знань	07 Управління та адміністрування (шифр і назва галузі знань)
освітньо-професійна програма	Маркетинг (назва освітньої програми)
спеціальність	075 Маркетинг (шифр і назва спеціальності)
відділення	Підприємництва та інформаційних технологій (назва відділення)

Робоча програма

«Безпека життєдіяльності»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів за
галуззю знань

07 Управління та адміністрування

спеціальністю
освітньо-професійна
програма

075 Маркетинг

Маркетинг

12» серпня 2022 року, - 13 с.

Розробник:

Богдан КУРЧІЙ, доктор біологічних наук, викладач вищої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії маркетингу,
торгівлі та харчових технологій

Протокол від «12» серпня 2022 року № 1

Голова циклової комісії маркетингу, торгівлі та
харчових технологій

Е. Дібрівна

Схвалено методичною радою коледжу.
Протокол від «12» серпня 2022 року № 1

Голова

Д. Костюк

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Обов’язкова
Розділів – 2	Спеціальність: 075 Маркетинг Освітньо-професійна програма: Маркетинг	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 90		2-й
		Семестр:
		3-й
		Лекції:
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 2 самостійної роботи – 1	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	18 год.
		Практичні, семінарські:
		16 год.
		Лабораторні:
		0 год.
		Самостійна робота:
		56 год.
		Вид контролю:
		підсумкова контрольна робота

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми здобуття освіти – 34/56

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є надання знань, умінь, здатностей для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у здовувачів освіти відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Перелік компетентностей студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни:

Загальних компетентностей (ЗК):

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

3. Передумови вивчення дисципліни

Дана навчальна дисципліна базується на раніше здобутих результатах навчання такого загальноосвітнього предмета, як «Природничі науки».

4. Очікувані результати навчання

Результати навчання (РН):

РН 1. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи провадження маркетингової діяльності.

РН 2. Володіти державною та іноземною мовами у професійному середовищі.

РН 13. Проявляти ініціативу та підприємливість для досягнення професійної мети.

РН 14. Виконувати професійну діяльність у командній роботі.

5. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань студентів наведено в додатку до робочої навчальної програми.

6. Засоби оцінювання

Контрольні заходи включають поточний, тематичний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських (практичних) та в процесі здійснення контролю самостійної роботи у таких формах: експрес-опитування, тести, задачі, вирішення ситуаційних завдань, робота в Інтернет тощо.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

7. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Безпека життєдіяльності людини

Тема 1. Безпека життєдіяльності людини. Законодавче і нормативно-правове забезпечення безпеки життєдіяльності в повсякденному житті та в надзвичайних ситуаціях. Основні терміни та їх визначення

Вступ. Мета дисципліни. Актуальність проблем БЖД. Системний підхід у безпеці життєдіяльності. Засвоєння студентами тем дисципліни. Життєдіяльність. Модель життєдіяльності людини. Навколишнє природне середовище (довкілля) і його безпека. Безпека життєдіяльності. Аксиоми безпеки життєдіяльності. Випадковість. Організація живої матерії. Людина як біосоціальна істота. Людина розумна. Біосфера. Популяційний рівень існування живих істот. Екосистемний рівень функціонування живих істот. Екологічна ніша. Нормативно-правове забезпечення безпеки БЖД людини. БЖД на рівні державних структур. Українська служба порятунку. Охорона навколишнього природного середовища. Екологічне право і обов'язки громадян. Здоров'я. Охорона здоров'я населення. Нездоров'я. Санітарно-епідеміологічна безпека. Державна санітарно-епідеміологічна служба України. Пожежна безпека. Транспортна безпека. Радіаційна безпека. Охорона праці. Забезпечення громадського порядку. Забезпечення оборони держави. Безпека людини. Небезпеки для людини. Ризик. Управління ризиками. Загроза життю та здоров'ю працівників. Аварія. Катастрофа. Катаклізми. Небезпечне природне явище. Стихійне лихо. Правові відносини в сфері збереження природних ресурсів. Підзаконні нормативно-правові акти. Міжнародне законодавство. Культура безпеки як елемент загальної культури.

Тема 2. Основи медичних знань з анатомії і фізіології людини. Критичні органи людини за дії небезпечних і уражаючих факторів. Гігієна і здоровий спосіб життя. Первинна долікарська допомога при нещасних випадках в побуті та біолого-хімічний лабораторії

Анатомія людини. Критичні органи за дії небезпечних і уражаючих факторів. Внутрішні органи. Будова кісток. Центральна нервова система. Периферійна і вегетативна нервові системи. Рефлекси. Здоров'я людини. Психічне здоров'я. Психіка. Психічні процеси. Емоції. Відчуття. Сприйняття. Представлення. Уява. Мислення. Мова. Увага. Пам'ять. Сенсорна система. Аналізатори. Сенсорномоторні реакції. Здібності. Комунікбельність. Компетентність. Характер. Темперамент. Воля. Моральна свідомість. Психологічні чинники

небезпеки. Працездатність. Ергономіка. Фізіологія і гігієна праці. Імунітет. Фактор стресу. Профілактична медицина. Гігієна. Фізіологічні та психологічні особливості жіночого організму. Фізіологічні та психологічні особливості дитячого організму.

Травматизм. Електричний струм. Термічні опіки. Хімічні опіки – опіки спричинені кислотами і лугами. Обмороження. Сонячний опік. Сонячний (тепловий) удар. Монооксид вуглецю. Отруєння бактеріями. Макроскопічні ядовиті гриби. Отруєння алкоголем. Отруєння пліснявою. Непритомність. Удари. Рани. Розтягнення. Укуси тварин. Укуси комах. Укуси змій, гадюк.

Тема 3. Природні загрози і небезпеки, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослини, об'єкти економіки

Природні небезпеки. Природні небезпечні фактори для людини. Небезпечні геологічні процеси і явища. Мікrokлімат. Землетруси. Небезпечні метеорологічні явища. Небезпечні гідрологічні явища. Пожежі в екосистемах. Біологічні небезпеки. Патогени. Віруси. Археї. Бактерії. Епідемія. Пандемія. Нижчі гриби. Отрути біологічного походження. Тварини як фактори біологічних небезпек для людини. Комахи як фактори біологічних небезпек для людини. Наслідки дії біологічних небезпек. Рослини, які за певних умов можуть стати небезпечними для людини і тварин. Захист населення від біологічних небезпек. Харчові отруєння. Профілактика харчових отруєнь. Температура. Низькі температури. Високі температури. Повітря. Звук. Освітлення. Ультрафіолетове випромінювання. Видиме світло. Інфрачервоне світло. Рентгенівське і гамма випромінювання. Сонячний удар. Геомагнітні бурі. Атмосферний тиск. Магнітне поле. Аналіз безпеки. Стихійні лиха. Катаклізми. Абразія. Цунамі. Сильний дощ. Град. Сильна спека. Суховії. Посухи. Сильні снігопади і заметілі. Великі морози. Великі ожеледі. Туман. Повені, паводки. Лісова пожежа. Торф'яна пожежа.

Тема 4. Техносфера і техногенні небезпеки та їхні наслідки. Типологія аварій на потенційно небезпечних об'єктах

Техносфера. Техногенна безпека. Техногенні небезпеки. Потенційно небезпечні об'єкти. Роботи з підвищеною небезпекою. Аварії техногенного характеру. Техногенна катастрофа. Розслідування аварій. Державний контроль екосистем. Шкідливі виробничі фактори. Зниження працездатності і роботоздатності. Знаки безпеки і захисту здоров'я працівників. Атестація робочих місць. Посудина під тиском. Температура приміщень. Шум, ультразвук і інфразвук. Вібрація. Електромагнітні поля. Вибухи в побуті і на промислових виробництвах. Пожежо-вибухонебезпечні речовини. Деформації. Забруднення атмосфери. Забруднення ландшафту. Чадний газ. Озоновий шар Землі. Шкідливі, токсичні і отруйні речовини. Пестициди в довкіллі і продуктах харчування. Фальсифікати хіміотерапевтичних препаратів (ліків). Промислові і побутові відходи. Утилізація відходів. Небезпечні вантажі і їх транспортування. Пожежі на промислових і військових об'єктах, нафтопереробних підприємствах. Пожежна безпека в закладах, установах і організаціях системи освіти України. Пожежна охорона. Державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки. Підстави для зупинення роботи підприємств, об'єктів, окремих виробництв, цехів, дільниць, експлуатації машин, механізмів, устаткування, транспортних засобів. Екологічна експертиза. Екологічний моніторинг. Запобігання і реагування на аварії і катастрофи. Класифікація умов праці. Охорона праці. Техніка безпеки праці. Профілактика невиробничого травматизму. Профілактика виробничого травматизму. Токсичні та небезпечні хімічні речовини. Національна програма поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.

Тема 5. Екологічні проблеми XXI століття

Концепція національної екологічної політики України на період до 2020 року. Екологічна безпека. Загрози національним інтересам в екологічній сфері. Стратегія ОБСЄ в галузі економічного і екологічного виміру. Зони радіоактивно забруднених територій.

Екологічна відповідальність за екологічні збитки. Екологічний аудит. Екологічна експертиза. Якість і використання води. Охорона атмосферного повітря. Фінансово-економічні аспекти екологічної діяльності підприємства. Ліміти шкідливих викидів. Екоменеджмент в Україні. ISO (ISO) – Серія міжнародних стандартів систем екологічного менеджменту. EMAS, ISO 14001 – Система екологічного менеджменту. Програма екологічного менеджменту підприємства. Сталий розвиток. Благополуччя населення.

Тема 6. Надзвичайні ситуації. Надзвичайний стан. Іонізуючі випромінювання. Радіаційна безпека

Звичайна ситуація. Нормальні умови життєдіяльності. Надзвичайна ситуація. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. Надзвичайна ситуація – інформація про мінування об'єктів. Надзвичайна екологічна ситуація. Зони екологічного лиха. Джерела небезпеки виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру. Надзвичайний стан. Аварійна ситуація. Радіаційна аварія. Іонізуюче випромінювання (радіонуклідне забруднення). Радіаційна безпека. Радіаційна небезпека. Стан радіаційного забруднення території України. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). Природний радіаційний фон. Біологічна дія радіації. Променева хвороба. Малі дози опромінення. Невоєнне застосування урану. Практичне застосування іонізуючого випромінювання. Променева терапія. Лікування опроміненням. Флюорографія. Рентгенографія. Рентгеноструктурний аналіз. Дефектоскопія. Радонотерапія. Ризики практичного використання явища радіоактивності. Використання мічених атомів в наукових дослідженнях. Використання іонізуючих променів в радіаційно-біологічних технологіях. Технологічне використання іонізуючих променів. Контроль за радіаційною безпекою. Індивідуальний захист від іонізуючих променів. Єдина державна система запобігання і реагування на надзвичайні ситуації. Декларування безпеки промислових об'єктів. Страхування від надзвичайних ситуацій. Радіологічний моніторинг. Захист людини від впливу іонізуючого випромінювання. Безпека розміщення промислових об'єктів з радіоактивними речовинами. МАГАТЕ – ІАЕА.

Тема 7. Безпека продуктів харчування. Безпека непродовольчих товарів

Харчування людини. Функції їжі в організмі. Безпека продуктів харчування. Закон України "Про безпечність та якість харчових продуктів". Якість продовольчих товарів і забезпечення контролю. Охорона продуктів харчування від чужорідних хімічних речовин. Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО). Європейське агентство з питань безпеки продуктів харчування (EFSA). Кодекс Аліментаріус. Регламент ЄС 178-2002. ГМО. Біла Книга (ЄС). Практика по контролю за використанням ветеринарних медикаментів. Маркування продукції - Директива Ради 2000/13/ЄС. Декларація ООН від 16-18.11.09. Законодавство України про регулювання безпеки та якості продуктів харчування. Забруднення продуктів харчування. Токсичність речовин. Харчові добавки. Фальсифікація продовольчих товарів. Фальсифікація алкогольних напоїв. Дитяче харчування. Закон України «Про дитяче харчування». Державна служба з карантину рослин. ISO – Міжнародна організація із стандартизації (International Organization for Standardization). Захист продуктів харчування в ЄС. Безпека зберігання продукції. Невідповідність стандартам ЄС. Продукти, оброблені іонізуючим опроміненням.

Безпека товару. Захист прав споживачів. Закон України “Про захист прав споживачів”. Контроль за якістю промислової продукції. Продукція підвищеного ризику. Торгівля непродовольчими товарами. Продукція, яка не підлягає обміну в торговельних об'єктах. Фальсифікація непродовольчих товарів. Фальсифікація лікарських засобів. Контроль за обігом непродовольчих товарів. Показники безпеки непродовольчих товарів. Хімічна безпека непродовольчих товарів. Радіаційна безпека непродовольчих товарів. Сертифікат відповідності. Показники непродовольчих товарів.

Тема 8. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення у надзвичайних ситуаціях. Моделювання та прогнозування надзвичайних ситуацій

Цивільний захист. Джерела небезпеки виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру. Вимоги щодо дотримання техногенної безпеки. Автоматизована система раннього виявлення загрози виникнення надзвичайних ситуацій та оповіщення населення у разі їх виникнення. Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій. Єдина державна система цивільного захисту. Права та обов'язки громадян у сфері цивільного захисту. Оповіщення про загрозу або виникнення НС. Снігопади. Низькі і високі температури. Урагани, штормові вітри. Епідемії. Медичний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення. Біологічний захист населення, тварин і рослин. Організація робіт з ліквідації наслідків НС. Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій. Організація управління реагуванням на НС. Організація основних видів забезпечення під час дій у зоні НС. Моніторинг і прогнозування НС. Захист населення і територій від НС техногенного та природного характеру. Навчання населення діям у НС. Моніторинг довкілля. Моніторинг атмосферного повітря. Охорона атмосферного повітря. Екологічний моніторинг у Києві. Серія міжнародних стандартів систем екологічного менеджменту ISO. Якість і використання води. Земля (грунт). Ліси. Фінансово-економічні аспекти екологічної діяльності підприємства. Ліміти викидів. Екоменеджмент в Україні. Національна рада з питань безпечної життєдіяльності населення. Система екологічного менеджменту EMAS. Екологічна безпека. Структурно-логічний аналіз надзвичайних подій.

Тема 9. Соціально-політичні небезпеки та їхні особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у надзвичайних ситуаціях. Психологічні фактори в безпеці життєдіяльності. Людина як особистість. Психологія особистості. Психічний стан людини. Психологічні небезпеки та їх подолання

Середовище життєдіяльності людини. Умови життєдіяльності людини. Фактори безпеки людини. Джерела небезпеки людини. Соціальні небезпеки. Глобальні (біосферні) екологічні кризи. Глобальні проблеми людства. Екологічна криза. Ресурсна криза – виклик сталому розвитку. Охорона навколишнього природного середовища. Паливно-енергетична криза. Демографічна криза. Продовольча криза. Здоров'я населення. Сталий розвиток. Соціально-психологічні фактори безпеки життєдіяльності. Психологія народів. Національна ідея. Психологія індивіда (особистості). Психологія мас народу. Психологія натовпу. Психологічний склад українського народу. Психологія релігії. Психологія навчання. Роль освіти в забезпеченні сталого розвитку суспільства. Психологія праці. Психологія управління. Психологія влади. Конфлікти в організації: лідери і лжелідери. Стрес. Фактори небезпеки у виробничій сфері. Глобальні конфлікти. Право на працю. Охорона праці. Нещасний випадок. Професійні захворювання. Екологічний ризик. Інформаційна безпека. Маніпулювання. Чутки. Конфлікт. Дискримінація, утиск. Напад. Терористичний акт. Згвалтування. Воєнні конфлікти. Права людини (громадянина). Громадянські і політичні права. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. Захист прав і свободи громадянина. Авторське право. Захист права власності. Захист прав людини в Європейському суді з прав людини. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права.

Людина як особистість. Психічний (психологічний) стан людини. Психічна діяльність людини. Емоції. Позитивні емоції. Негативні емоції. Фобії. Втома. Синдром емоційного вигорання. Колективне переживання. Фрустрація. Інтерес. Потреби. Психологічні і фізичні травми. Інстинкт. Психологія безпеки. Психофізіологічні фактори небезпек. Гідність. Почуття. Натхнення. Психологічний захист населення. Гігієна. Гігієна тютюнопаління. Гігієна одягу. Гігієна взуття. Гігієна парфумерно-косметичних виробів. Гігієна дитячих іграшок. Гігієна праці. Професійний відбір. Стандарт якості та безпеки продукції. Гігієна

харчування. Культура споживання пива. Генетично модифіковані організми (ГМО). Сертифікація продукції. Стандартизація продукції. Екологічне маркування продукції. Харчові добавки. Штрихове кодування продукції. Захист прав споживачів. Здоровий спосіб життя.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	сем	п	лаб	с.р
Розділ 1						
Тема 1. Безпека життєдіяльності людини. Законодавче і нормативно-правове забезпечення безпеки життєдіяльності в повсякденному житті та в надзвичайних ситуаціях. Основні терміни та їх визначення.	9	2	2			5
Тема 2. Основи медичних знань з анатомії і фізіології людини. Критичні органи людини за дії небезпечних і уражаючих факторів. Гігієна і здоровий спосіб життя. Первинна долікарська допомога при нещасних випадках в побуті та біолого-хімічній лабораторії	9	2	2			5
Тема 3. Державне управління охороною праці, державний нагляд та громадський контроль за охороною праці. Природні загрози і небезпеки, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослини, об'єкти економіки	9	2	2			5
Тема 4. Техносфера і техногенні небезпеки та їхні наслідки. Типологія аварій на потенційно небезпечних об'єктах	9	2	2			5
Тема 5. Екологічні проблеми ХХІ століття	9	2	2			5
Разом за розділом 1	45	10	10			25
Розділ 2						
Тема 6. Надзвичайні ситуації. Надзвичайний стан. Іонізуючі випромінювання. Радіаційна безпека.	10	2	1			7
Тема 7. Безпека продуктів харчування. Безпека непродовольчих товарів	13	2	1			10
Тема 8. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення у надзвичайних ситуаціях. Моделювання та прогнозування небезпечних ситуацій	10	2	1			7
Тема 9. Соціально-політичні небезпеки та їхні особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у надзвичайних ситуаціях. Людина як особистість. Психологія особистості. Психічний стан людини. Психологічні небезпеки та їх подолання	10	2	1			7

Разом за розділом 2	43	8	4			31
Підсумкова контрольна робота	2	-		2		
Усього годин	90	18	14	2		56

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми та зміст семінарських занять	Кількість годин
1	Тема 1. Безпека життєдіяльності людини. Законодавче і нормативно-правове забезпечення безпеки життєдіяльності в повсякденному житті та в надзвичайних ситуаціях. Основні терміни та їх визначення.	2
2	Тема 2. Основи медичних знань з анатомії і фізіології людини. Критичні органи людини за дії небезпечних і уражаючих факторів. Гігієна і здоровий спосіб життя. Первинна долікарська допомога при нещасних випадках в побуті та біолого-хімічній лабораторії	2
3	Тема 3. Державне управління охороною праці, державний нагляд та громадський контроль за охороною праці. Природні загрози і небезпеки, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослини, об'єкти економіки	2
4	Тема 4. Техносфера і техногенні небезпеки та їхні наслідки. Типологія аварій на потенційно небезпечних об'єктах	2
5	Тема 5. Екологічні проблеми XXI століття	2
6	Тема 6. Надзвичайні ситуації. Надзвичайний стан. Іонізуючі випромінювання. Радіаційна безпека.	1
7	Тема 7. Безпека продуктів харчування. Безпека непродовольчих товарів	1
8	Тема 8. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення у надзвичайних ситуаціях. Моделювання та прогнозування небезпечних ситуацій	1
9	Тема 9. Соціально-політичні небезпеки та їхні особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у надзвичайних ситуаціях. Людина як особистість. Психологія особистості. Психічний стан людини. Психологічні небезпеки та їх подолання	1
	Разом	14

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми та зміст практичних занять	Кількість годин
1	Підсумкова контрольна робота	2
	Разом	2

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми і зміст лабораторних занять	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	

12. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми і зміст самостійної роботи	Кількість годин
-------	---------------------------------------	-----------------

1	Тема 1. Безпека життєдіяльності людини. Законодавче і нормативно-правове забезпечення безпеки життєдіяльності в повсякденному житті та в надзвичайних ситуаціях. Основні терміни та їх визначення.	5
2	Тема 2. Основи медичних знань з анатомії і фізіології людини. Критичні органи людини за дії небезпечних і уражаючих факторів. Гігієна і здоровий спосіб життя. Первинна долікарська допомога при нещасних випадках в побуті та біолого-хімічній лабораторії	5
3	Тема 3. Державне управління охороною праці, державний нагляд та громадський контроль за охороною праці. Природні загрози і небезпеки, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослини, об'єкти економіки	5
4	Тема 4. Техносфера і техногенні небезпеки та їхні наслідки. Типологія аварій на потенційно небезпечних об'єктах	5
5	Тема 5. Екологічні проблеми XXI століття	5
6	Тема 6. Надзвичайні ситуації. Надзвичайний стан. Іонізуючі випромінювання. Радіаційна безпека.	7
7	Тема 7. Безпека продуктів харчування. Безпека непродовольчих товарів	10
8	Тема 8. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення у надзвичайних ситуаціях. Моделювання та прогнозування небезпечних ситуацій	7
9	Тема 9. Соціально-політичні небезпеки та їхні особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у надзвичайних ситуаціях. Людина як особистість. Психологія особистості. Психічний стан людини. Психологічні небезпеки та їх подолання	7
	Разом	56

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

14. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Мультимедійний проектор, персональні комп'ютери, ОС Windows, пакет програм MS Office, презентації, відеоролики. Навчально-методичне забезпечення з дисципліни, розміщене на навчально-інформаційному порталі Moodle.

15. Заняття, що підлягають оцінюванню

Розділ 1					Тематична	Розділ 2		Тематична	Підсумкова к.р.	I семестр
T 1	T 2	T3	T4	T5		T6-T7	T8-T 9			
СЗ 1	СЗ 2	СЗ 3	СЗ 4	СЗ 5		СЗ 6	СЗ 7			
Максимальна оцінка - 12 балів Мінімальна оцінка – 1 бал										

16. Рекомендовані джерела інформації

ОСНОВНА

Підручники (навчальні посібники)

- Бедрій Я.І. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. – К.: Кондор, 2009. – 286с
- Безпека життєдіяльності : Навч. посіб. / Є.П. Желібо, Н.М. Заверуха, В.В. Зацарний.

– К.: Каравелла, 2011. – 344с.

3. Безпека життєдіяльності : Навчальний посібник для вищих навчальних закладів III – IV рівнів акредитації / Ю.С. Скобло, Т.Б. Соколовська, Д.І. Мазоренко, Л.М. Тіщенко, М.М. Троянов. – К.: Кондор, 2003. – 424с.

4. Безпека життєдіяльності. Нормативні документи для навчальних закладів. – К.: «Основа», 2010. – 1024 с.

5. Безпека життєдіяльності: Підручник / В.Г. Цапко, Д.І. Мазоренко, Ю.С. Скобло, Л.М. Тіщенко. – К.:Знання, 2008. – 397с.

6. Геврик Є.О. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. – К.: Ельга – Н, КНТ, 2008. – 384 с.

7. Ковжого С.О. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. – Х.: Нац. Ун- т «Юрид. Акад..України ім. Ярослава Мудрого», 2012. – 224 с.

8. Курчій Б.О. Енциклопедія безпеки життєдіяльності. Вид. центр ІЕК, 2014. – 152 с.

9. Лапін В.М. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. – К.: Знання, 2011. – 334с.

10. М'ягченко О.П. Безпека життєдіяльності людини та суспільства: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 384 с.

11. Піскунова Л.Е. Безпека життєдіяльності: Підручник / Л.Е. Піскунова, В.А. Прилипко, Т.О. Зубок. – К.: Видавничий центр «Академія», 2012. – 224 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Верховна Рада України. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>

2. Екологія Право Людина [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://epl.org.ua>

3. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mepr.gov.ua>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»

Для денної форми здобуття освіти

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено вивчення 3-х розділів обсягом (кредитів ЄКТС):

1 розділ – 1,5 (45 год.);

2 розділ – 1.5 (45 год.);

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено застосування 2-х форм контролю знань студентів: поточного, тематичного, підсумкового.

1. Поточний контроль.

За кожним елементом розділу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни, обов'язкова певна форма поточного оцінювання знань. Такими формами можуть бути:

- усне опитування;
- письмова контрольна робота (відповіді на питання лекційного курсу, розв'язання задач, виконання певних розрахунків тощо);
- тестування знань студентів з певного розділу (теми) або з певних окремих питань лекційного курсу;
- виступ на семінарських заняттях (з рефератом, в дискусії);
- перевірка розв'язання завдань (задачі, окремі розрахунки) тощо.

Критеріями оцінки є:

при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та допоміжної літератури;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.

при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

На практичному/семінарському занятті оцінюються:

- усні відповіді студентів;
- участь в обговоренні дискусійних питань;
- участь у ділових, рольових іграх та їх обговоренні;
- аналіз ситуаційних завдань та вміння доведення власної думки;
- підібрана інформація щодо прикладів з економічної практики;
- правильність розрахунків при визначенні певних показників, вирішенні ситуаційних завдань, задач;
- реферативні виступи, усні повідомлення тощо.

Оцінювання самостійної роботи студента.

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється як під час аудиторних занять (на семінарах, практичних заняттях), так і у позааудиторний час.

Контроль самостійної роботи передбачає:

- визначення ступеня засвоєння матеріалу;
- визначення якості виконання завдань;
- своєчасне виконання і здача поточних завдань;
- оцінку знань, здобутих у результаті самостійної навчальної роботи.

2. Тематичний контроль.

Тематичний контроль є підсумком певного етапу вивчення навчальної дисципліни. Його мета – виявлення проміжних результатів засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни.

Тематична оцінка визначається як середнє арифметичне набраних балів за поточну роботу при вивченні тем певного розділу.

3. Підсумковий контроль.

Вивчення трьох розділів навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» завершується виконанням підсумкової контрольної роботи. Її мета – виявлення кінцевого результату засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. Критерії оцінювання знань студентів за підсумкову контрольну роботу наводиться у пояснювальній записці до пакета тестових завдань.

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» як профільного предмета, вивчення якого передбачене освітньою програмою профільної середньої освіти для підготовки фахових молодших бакалаврів на основі базової загальної середньої освіти, здійснюється за 12-бальною шкалою (табл. 1), з подальшим переведенням семестрової оцінки в оцінку за національною шкалою «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно» з визначенням рейтингу студента в балах за 100-бальною шкалою (табл. 2) та перенесенням підсумку у Відомість успішності з навчальної дисципліни.

Таблиця 1. Оцінювання навчальних знань студентів

Рівень досягнень	Бали	Критерії оцінювання знань студентів
I. Початковий	1 бал	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ природи, з допомогою вчителя відповідає на запитання, що потребують відповіді «так» чи «ні»
	2 бали	Студент описує природні явища на основі свого попереднього досвіду, з допомогою вчителя відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді
	3 бали	Студент з допомогою вчителя зв'язно описує явище або його частини без пояснень відповідних причин, називає фізичні чи астрономічні явища, розрізняє буквені позначення окремих фізичних чи астрономічних величин
II. Середній	4 бали	Студент з допомогою вчителя описує явища, без пояснень наводить приклади, що ґрунтуються на його власних спостереженнях чи матеріалі підручника, розповідях учителя тощо
	5 балів	Студент описує явища, відтворює значну частину навчального матеріалу, знає одиниці вимірювання окремих фізичних чи астрономічних величин і формули з теми, що вивчається
	6 балів	Студент може зі сторонньою допомогою пояснювати явища, виправляти допущені неточності (власні, інших учнів), виявляє елементарні знання основних положень (законів, понять, формул)
III. Достатній	7 балів	Студент може пояснювати явища, виправляти допущені неточності, виявляє знання і розуміння основних положень (законів, понять, формул, теорій)
	8 балів	Студент уміє пояснювати явища, аналізувати, узагальнювати знання, систематизувати їх, зі сторонньою допомогою (вчителя, однокласників тощо) робити висновки
	9 балів	Студент вільно та оперативно володіє вивченим матеріалом у

		стандартних ситуаціях, наводить приклади його практичного застосування та аргументи на підтвердження власних думок
IV. Високий	10 балів	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, уміло використовує наукову термінологію, вміє опрацьовувати наукову інформацію: знаходити нові факти, явища, ідеї, самостійно використовувати їх відповідно до поставленої мети
	11 балів	Студент на високому рівні опанував програмний матеріал, самостійно, у межах чинної програми, оцінює різноманітні явища, факти, теорії, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, поглиблює набуті знання
	12 балів	Студент має системні знання, виявляє здібності до прийняття рішень, уміє аналізувати природні явища і робить відповідні висновки й узагальнення, уміє знаходити й аналізувати додаткову інформацію

Таблиця 2. Переведення оцінки за 12 бальною школою в оцінку за національною шкалою з визначенням рейтингу студента в балах

Оцінка за 12 бальною шкалою	Оцінка національна	Рейтинг студента, бали
12	Відмінно	100
11		96
10		93
9	Добре	89
8		84
7		79
6	Задовільно	73
5		69
4		64
3	Незадовільно	59
2		40
1		20